

UVAJANJE NOVE METODOLOGIJE OBRAČUNA STORITEV OSKRBE Z VODO TER ODVAJANJA IN ČIŠČENJA ODPADNIH VODA

Z 8.8.2009 je pričel veljati Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, katerega je sprejelo Ministrstvo za okolje in prostor. Država je na področju cen komunalnih storitev s svojimi ukrepi že vrsto let omejevala njihovo rast in uveljavljanje. Cene je določala administrativno tako, da je določala dovoljen procent dviga cen. Dvig cen ni bil določen glede na stroške storitev ampak je bil navezan na kazalce za omejevanje inflacije. Zaradi načina določitve cen je na področju javnih komunalnih storitev nastajala izguba, ki se je v skladu z zakonodajo pokrivala v breme sredstev občin. Znesek izgube je manjšal investicijska sredstva občin. Država je s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja zelo podrobno uredila način oblikovanja cen. Z uveljavitvijo spremembe obračuna, so občine realizirale določbe veljavne zakonodaje o cenah.

V skladu z zakonskimi akti je izvajalec javne gospodarske službe dolžan pripraviti Tarifni sistem za obračun:

- Omrežnine,
- Vzdrževalnine,
- Števnine,

- Omrežnina je namenski denar namenjen ohranjanju vrednosti infrastrukture.

- Sredstva pobrana iz naslova vzdrževalnine in števnine se lahko porabi samo za obnovo priključkov in zamenjavo števcov. Obnovo priključkov ni možno financirati iz občinskih sredstev in sredstev družbe.

Obrazložitev nekaterih postavk na računu:

I. OMREŽNINA

Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, Št. 63 - 07.08.2009) (v nadaljevanju Pravilnik) zahteva, da uporabnik plača za storitev polno ekonomsko ceno, vključno z amortizacijo (oziroma najemnino). Uvedena je nova sestavina cene – omrežnina. Ta je namenjena pokrivanju stroškov uporabe infrastrukture, določena pa je v fiksnem znesku glede na dimenzijo vodomera in torej ni odvisna od porabljene količine vode.

Omrežnina je definirana v Pravilniku kot strošek javne infrastrukture, ki je potrebna za izvajanje javnih služb iz **1. člena** tega Pravilnika:

- *oskrbe s pitno vodo,*
- *odvajanje in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode,*
- *zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov,*
- *odlaganja preostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov.*

Stroški omrežnine za dejavnost oskrbe s pitno vodo so definirani v **13. členu** Pravilnika in vključujejo:

- *stroške amortizacije infrastrukture javne službe oskrbe s pitno vodo ali stroške najemnine infrastrukture javne službe oskrbe s pitno vodo,*
- *stroške storitev povezane z zavarovanjem infrastrukture javne službe oskrbe s pitno vodo,*
- *stroške povezane z odškodninami za infrastrukturo javne službe oskrbe s pitno vodo,*
- *finančne odhodke (obresti) povezane s financiranjem izgradnje infrastrukture javne službe oskrbe s pitno vodo.*

Stroški omrežnine za dejavnost odvajanje in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode so definirani v **19. členu** Pravilnika in vključujejo:

- stroške amortizacije infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode ali stroške najemnine infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode,
- stroške storitev povezane z zavarovanjem infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode,
- stroške povezane z odškodninami za infrastrukturo javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode,
- finančne odhodke (obresti) povezane s financiranjem izgradnje infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode.

Razporeditev stroškov omrežnine na posamezno odjemno mesto je za oskrbo s pitno vodo določena v **15. členu**, za odvajanje in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode pa v **21. členu** Pravilnika. Glede na to, da je sistem razporejanja pri obeh dejavnostih smiselno enak, navajamo tu samo **15. člen**.

15. člen Pravilnika

(1) Omrežnina se določi na letni ravni in se praviloma obračuna mesečno v eurih. Omrežnina se določi glede na faktorje, oblikovane po različnih zmogljivostih priključkov, določenih z močjo vodomera in pretokom v m³/h, skladno z naslednjo preglednico:

VODOMER	PRETOK (m ³ /h)	FAKTOR OMREŽNINE
DN 13	3	1,00
DN 20	5	1,67
DN 25	7	2,50
DN 32	12	4,00
DN 50	30	10,00
DN 80	100	33,33
DN 100	150	50,00
DN 150	300	100,00

- (2) V primeru, da je stavba opremljena z vodomrom, ki ni naveden v preglednici iz prejšnjega odstavka tega člena, se za tak vodomer izračuna sorazmeren faktor omrežnine z upoštevanjem dejanskega nazivnega pretoka tega vodomera.
- (3) V primeru, da stavba, za katero se opravljajo storitve javne službe oskrbe s pitno vodo, ni opremljena z vodomrom, se obračuna omrežnina, ki je določena za vodomer DN 20 iz preglednice iz prvega odstavka tega člena.

Pri izračunu skupnih stroškov omrežnine, ki se izračunajo na podlagi najemnin, ki jih občine – lastnice infrastrukture zaračunavajo javnemu podjetju, je bil upoštevan **31. člen** Pravilnika. Višina je bila določena v višini amortizacije in pričetek obračuna 01.01.2010.

31. člen Pravilnika:

- (1) V skladu z načelom, da povzročitelj onesnaževanja plača vse stroške onesnaževanja okolja, mora lokalna skupnost izvajalcem javnih služb **pričeti obračunavati najemnino** za vso komunalno infrastrukturo v njeni lasti za izvajanje javnih služb iz 1. člena tega pravilnika, **najkasneje do 1. januarja 2010**.
- (2) Najemnina iz prejšnjega odstavka se zaračunava **najmanj v višini amortizacije** komunalne infrastrukture pri čemer morajo biti vsi stroški izvajanja javne službe pokriti z veljavno ceno, razen v primeru subvencioniranja cene za uporabo javne infrastrukture za določene uporabnike skladno z določbami 5. in 30. člena tega pravilnika.

Občine morajo do konca leta 2010 uskladiti svoje predpise:

35. člen Pravilnika

Občine morajo uskladiti svoje predpise z določbami tega pravilnika, najkasneje do 31. decembra 2010.

Glede na določila **34. člena** Pravilnika je Ministrstvo za okolje in prostor dne 14.12.2009 izdalo pozitivno strokovno mnenje o izpolnjevanju oskrbovalnih standardov, tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov in normativov za opravljanje javnih služb, skladno s predpisi, ki urejajo varstvo okolja in gospodarske javne službe, katerega veljavnost je devet mesecev.

II. ŠTEVČNINA IN VZDRŽEVALNINA

Postavki na računu vzdrževalnina in števnina sta namenjeni pokrivanju stroškov vzdrževanja vodovodnih priključkov in števnih mest. Podlaga za uvedbo obračunavanja storitev vzdrževanja je v 24. in 37.členu Pravilnika o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, Št. 35 - 04.04.2006) (v nadaljevanju Pravilnik o oskrbi) in sprejetem občinskem odloku.

Pravilnik o oskrbi s pitno vodo v 24. členu določa, da mora upravljavec javnega vodovoda vzdrževati priključek stavbe na sekundarni vodovod, lastnik ali najemnik stavbe pa mora opravljene storitve javne službe plačati v skladu s tarifo za storitve vzdrževanja priključkov stavbe na sekundarni vodovod. Lokalna skupnost na podlagi 37. člena prenese priključke obstoječih stavb v vzdrževanje in tako zagotovi vir financiranja v obliki fiksnega mesečnega zneska – vzdrževalnina in števnina.

24. člen Pravilnika o oskrbi

(storitve v zvezi s priključki stavb na sekundarni vodovod)

- (1) Priključek stavbe na sekundarni vodovod je del javnega vodovoda, ki se nahaja med sekundarnim vodovodom in napravo za merjenje porabljene pitne vode pri porabniku pitne vode.*
- (2) Načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje cevovodov in druge opreme priključka stavbe na javni vodovod mora zagotoviti lastnik stavbe. **Priključek stavbe na javni vodovod je v lasti lastnika stavbe.***
- (3) Upravljavec javnega vodovoda mora vzdrževati priključek stavbe na sekundarni vodovod, **lastnik ali najemnik stavbe pa mora preverjanje izvedbe in delovanje cevovoda in opreme priključka stavbe na sekundarni vodovod ter njegovo vzdrževanje dopustiti in storjene storitve javne službe plačati v skladu s tarifo** za storitve vzdrževanja priključkov stavbe na sekundarni vodovod.*
- (4) Upravljavec javnega vodovoda mora voditi evidence o stavbah in opremi priključkov stavb na sekundarni vodovod in trasah teh priključkov.*

Vzdrževalnina zajema pokrivanje stroškov tekočega vzdrževanja, nadzora in obnov vodovodnih priključkov. V obdobju 30 let se predvideva eno celovito obnovo in najmanj eno popravilo tekočega vzdrževanja.

Števnina je namenjena pokrivanju stroškov vzdrževanja obračunskega vodomera, ki je sestavni del vodovodnega priključka. Stroški zajemajo servisiranje in overitve ter zamenjavo vodomera vsakih 5 let in zamenjavo drugih sestavnih delov vodovodnega priključka vsakih 15 oziroma 20 let..

Zakon o meroslovju (Uradni list RS, Št. 26 – 15.03.2005) in tudi Pravilnik o merilnih instrumentih (Uradni list RS, Št. 42 – 19.04.2006) zahtevata, da se obračunski vodomeri overijo in zamenjajo vsakih pet let.

Tarifi se obračunavata mesečno glede na velikost na priključku vgrajenega vodomera (premer vodomera) in nista odvisni od količine porabljene vode.

Pripravil:

Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica d.d.

Miran Lovrič, direktor